

Försvarsutskottets yttrande

1980/81:5 y

om den svenska batteriproduktionen

Till näringsutskottet

Näringsutskottet beslöt den 17 mars 1981 bereda försvarsutskottet tillfälle att yttra sig över motion 1980/81:785 om den svenska batteriproduktionen.

Utskottet

I Sverige tillverkas torrbatterier endast av Torrbatterifabriken Ängelholm AB. Företaget är sedan år 1974 ett helägt dotterbolag till A/S Hellesens i Danmark. Hellesens har en dominerande andel av batterimarknaden i Norden. I likhet med andra internationella batteriproducenter har Hellesens under trycket av en hårdnande konkurrens rationaliserat sin tillverkning bl. a. genom att specialisera produktionen. Sådana åtgärder har haft till följd att det numera tillverkas huvudsakligen endast en batterityp i Ängelholm.

I motion 1980/81:785 av Maja Bäckström m. fl. (s) föreslås att regeringen enligt riktlinjer av riksdagen vidtar vissa åtgärder i syfte att hindra negativa följder av den rådande utvecklingen på den svenska batterimarknaden. Denna är, anser motionärerna, negativ från industripolitisk och beredskapspolitisk synpunkt. De pekar vidare på att den har negativa följder även för vår bytesbalans.

Enligt vad handelsministern har upplyst om i ett interpellationssvar i riksdagen den 13 mars 1981 har nyligen beslutats om MBL-förhandlingar rörande avveckling och överföring av batteritillverkningen i Ängelholm till en fabrik i Danmark.

Försvarsutskottet skall i det följande uppehålla sig vid frågans betydelse från beredskapssynpunkt.

Utskottet vill inledningsvis helt allmänt framhålla att det för vår försörjningsberedskap är önskvärt med en "levande" produktion inom landet av varor som är av betydelse för vår försörjning vid avspärning och i krig. Att ha en inhemsk produktion är i de flesta fall en bättre och billigare grund att bygga vår försörjningsberedskap på än att trygga den genom lagring. Det underlättar och är i många fall nödvändigt att det finns ett kunnande inom landet för att man vid avspärning eller i krig skall kunna börja tillverka förnödenheter med utnyttjande av lagerställd maskinutrustning. Det är därför enligt utskottets mening en oroande utveckling att

tillverkningen av vissa försörjningsviktiga varor sker vid allt färre svenska företag eller i vissa fall upphör helt.

Tillgången på batterier av olika slag är betydelsefull i krig. Detta gäller i hög grad inom det militära försvaret och civilförsvaret. Inte minst är det angeläget att befolkningen kan använda batteridrivna radioapparater för att även vid störningar i elförsörjningen ha möjlighet att ta emot information och anvisningar från myndigheterna. Det är därför nödvändigt med en försörjningsberedskap i fråga om torrbatterier. Mot den bakgrunden är det – i överensstämmelse med vad utskottet nyss har anfört – självfallet önskvärt att den enda återstående batteritillverkningen i landet kan behållas. Därigenom skulle försörjningsberedskapen på området underlättas.

Om batteriproduktionen i Ängelholm upphör kommer överstyrelsen för ekonomiskt försvar (ÖEF) – enligt vad utskottet har inhämtat – att vidta åtgärder som tryggar de nödvändigaste försörjningsbehoven några år framåt. Eftersom det f. n. inte finns någon långsiktig lösning förutsätter försvarsutskottet att ÖEF i en sådan situation kommer att uppmärksamt följa utvecklingen och överväga olika åtgärder. Från de synpunkter som försvarsutskottet har att främst beakta finner utskottet inte tillräckliga skäl att förorda att riksdagen bifaller motion 785.

Stockholm den 7 april 1981

På försvarsutskottets vägnar
PER PETERSSON

Närvarande: Per Petersson (m), Eric Holmqvist (s), Gudrun Sundström (s), Gunnar Oskarson (m), Åke Gustavsson (s), Ulla Ekelund (c), Evert Hedberg (s), Göthe Knutson (m), Anders Gernandt (c), Holger Bergman (s), Eric Hägelmark (fp), Axel Andersson (s), Ulla-Britta Larsson (c), Margit Jonsson (fp) och Ture Ångqvist (s).